gemeente opmeer

Integriteitsbeleid politieke ambtsdragers 2025

Registratienummer	24.0014229

Integriteitsbeleid politieke ambtsdragers 2025

Gemeente Opmeer

Versie	Status	Sector	Afdeling	Auteur	Paraaf
	Concept Definitief		Griffie	L. Gijben / I. Van Mulligen	

Vastgesteld door	Datum		Gecontroleerd
B&W	n.v.t.		
Gemeenteraad			

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Inleiding 4
Aanleiding 4
Definitie integriteit 4
Hoofdstuk 1: doel en visie 6
1.1 Visie en doelstelling van Opmeer 6
1.2 De zes gouden regels 6
Hoofdstuk 2: hoe bereiken we de gestelde doelen? 7
2.1 Hoe bereiken we dit doel? 7
2.2 Evaluatie 8
Hoofdstuk 3: preventie en voorlichting 9
3.1 Preventie 9
3.2 De eed/belofte 9
3.3 Risicoanalyse integriteit bij benoeming wethouders 9
3.4 Voorlichting 10
Hoofdstuk 3: rollen en verantwoordelijkheden 12
3.1 Rollen en verantwoordelijkheden 12
Hoofdstuk 4: signalen en meldingen 13
4.1 Integriteitsmeldingen, signalen en aanspreekpunt 13
4.2 Bij wie doe ik een melding als politieke ambtsdrager? 14
4.3 Nazorg 17
Bijlage 1 Bij wie doe ik een melding als inwoner over een politieke ambtsdrager? 20
Bijlage 2 Onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers 21
Bijlage 3 Formulier melding integriteitsschending 27

Inleiding

Aanleiding
Het integriteitsprotocol van de gemeente Opmeer is voor de laatste keer herzien en vastgesteld in 2019. Het is van belang om regelmatig het beleid rondom integriteit en de daarbij behorende gedragscodes te evalueren en indien nodig aan te passen. In december 2023 heeft de driehoek burgemeester-gemeentesecretaris-griffier besloten om de evaluatie van de verschillende protocollen en documenten in gang te zetten. In februari 2024 is de stuurgroep integriteit bij elkaar gekomen om te bepalen hoe het proces vormgegeven moet worden. Tijdens dit overleg is bepaald dat de afdeling HR en de griffie gezamenlijk optrekken in deze evaluatie, omdat de documenten die zijn vastgesteld in 2019 op zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie betrekking hebben.

Begin april 2024 heeft de driehoek de opdracht gegeven aan bureau BING om een evaluatie uit te voeren. Op 1 mei 2024 heeft bureau BING het evaluatierapport opgeleverd. Op 10 juni 2024 heeft het presidium de opdracht gegeven aan de griffie om de aanbevelingen uit het evaluatierapport van bureau BING uit te werken en nieuwe stukken op te stellen die door de gemeenteraad vastgesteld kunnen worden. Eén van de aanbevelingen van BING is om een integriteitsbeleidsplan op te stellen voor zowel de ambtelijke organisatie als voor politieke ambtsdragers.

Gelet op de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad voor het vaststellen van de gedragscodes en het integriteitsbeleid voor de gemeenteraad en het college, en de verantwoordelijkheid van het college voor het vaststellen van de gedragscodes en het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie is ervoor gekozen deze twee processen los te koppelen van elkaar. Hoewel het van belang is dat de visie en regels voor de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie op elkaar aansluiten, is het niet noodzakelijk dat deze documenten gelijktijdig worden opgesteld en vastgesteld.

Wat nu voor u ligt, is het integriteitsbeleidsplan politieke ambtsdragers. In dit beleidsplan beschrijven we onder andere wat de gemeenteraad van Opmeer verstaat onder integriteit, wat we doen om bewustwording te creëren en welke spelregels er gelden bij een vermoeden van integriteitsschending.

Naast dit integriteitsbeleid, zijn ook de gedragscodes voor gemeenteraadsleden en het college van B en W herzien. Alle drie de documenten worden vastgesteld door de gemeenteraad en gezamenlijk met het college uitgedragen en nageleefd.

Definitie integriteit
Integriteit wordt gedefinieerd als:

'Handelen overeenkomstig de (daarvoor) geldende morele waarden en normen en de daarmee samenhangende (spel)regels'.

Integere politieke ambtsdragers vervullen hun taak en functie naar de eisen die daaraan gesteld worden, in overeenstemming met hun positie en de verantwoordelijkheden waarop zij in

redelijkheid aanspreekbaar zijn en in overeenstemming met de geldende morele normen. Politieke ambtsdragers kunnen zich verantwoorden voor gemaakte keuzes. Dit betekent dat raadsleden en collegeleden op een zorgvuldige wijze omgaan met bevoegdheden, macht, middelen en verantwoordelijkheden waarover zij ten behoeve van het algemeen belang beschikken en dat zij burgers, medewerkers en andere politieke ambtsdragers op correcte wijze behandelen. Raadsleden en collegeleden handelen in het belang van de organisatie of de samenleving en laten zich daarvan niet afleiden door eigen belang of door specifieke groepsbelangen.

Hoofdstuk 1: doel en visie

1.1 Visie en doelstelling van Opmeer

Als gemeente Opmeer willen we een integere overheid zijn. Als bestuur van Opmeer zijn we ons bewust van het feit dat we voor onze gemeenschap werken en de grote verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt. Dit stelt hoge eisen aan zuiver en zelfbewust handelen. Integer handelen is een kwestie van regels, maar evengoed een kwestie van gedrag.

Het doel is om het bestuur weerbaar te maken tegen integriteitsschendingen. Het gaat om het beïnvloeden van de houding van het bestuur en het beheersen van risico's in het werk. De juiste wisselwerking tussen deze twee maakt dit integriteitsbeleid succesvol. Daarnaast is ons doel om aanspreekbaar, open en transparant te zijn en zuiver te handelen door zorgvuldige afwegingen te maken tijdens het werk.

1.2 De zes gouden regels

Met oog op de gestelde doelen heeft de gemeente Opmeer zes gouden regels opgesteld voor hoe raadsleden, fractiemedewerkers en collegeleden zich dienen te gedragen:

1. We zijn open;
2. We zijn betrouwbaar;
3. We zijn onafhankelijk;
4. We wegen belangen zuiver en zorgvuldig af;
5. We gaan op professionele wijze met elkaar om;
6. Bij verdenkingen gaan we zorgvuldig te werk.

De zes gouden regels zijn verder uitgewerkt in de gedragscodes voor de gemeenteraad en het college.

Hoofdstuk 2: hoe bereiken we de gestelde doelen?

2.1 Hoe bereiken we dit doel?

Om bovenstaande visie en doelen te bereiken, zijn de volgende beleidsdoelstellingen geformuleerd:

a. Het bevorderen van het integriteitbewustzijn en het (moreel) verantwoord handelen van politieke ambtsdragers;
b. Structureel en integraal aandacht creëren en draagvlak vragen voor integriteit bij politieke ambtsdragers;
c. Politieke ambtsdragers weerbaar maken door integriteit te borgen in de werkomgeving en bedrijfsvoering-processen;
d. Het versterken van het vertrouwen van politieke ambtsdragers in elkaar;
e. Zorgen voor een balans tussen het zelfstandig oordelen en handelen van politieke ambtsdragers en het voorkomen en zorgvuldig aanpakken van integriteitschendingen;
f. Zorgen voor focus en concrete doelen op het gebied van integriteit door een samenhangend integriteitsbeleid en het inspelen op de actualiteit.

Als bestuur van Opmeer handelen we integer als we dit laten zien in ons gedrag. Openheid, zuiverheid en weerbaarheid zijn ingebed in ons dagelijks handelen. Regels helpen daarbij. Regels geven duidelijkheid en houvast voor onszelf en voor het aanspreken van anderen. Niet alles is in regels te vatten, maar heldere afspraken en beleid kunnen helpen om een richting te geven in welk gedrag we wel en niet integer vinden. Daarnaast is het van belang dat het bestuur van de gemeente Opmeer continue met elkaar in gesprek blijft om het integriteitsbewustzijn te bevorderen.

De regels zijn vastgelegd in gedragscodes, procedures, handreikingen en andere documenten waarin normen zijn opgenomen waaraan politieke ambtsdragers zich dienen te houden. Dit draagt bij aan de hierboven beschreven beleidsdoelstelling. De volgende documenten staan in verbinding met het integriteitsbeleid:

- **Gedragscode integriteit gemeenteraad 2025**
  In de gedragscode staat omschreven wat de gedragsnormen zijn voor gemeenteraadsleden. Deze gedragscode beschrijft welk gedrag wel en niet past binnen de gestelde normen en welk gedrag we verwachten van raadsleden. Door deze regels vast te leggen zijn raadsleden in de gelegenheid om hun eigen gedrag en het gedrag van collega's te beoordelen. Bovendien bevat het regels voor hoe er wordt omgegaan met overtredingen en normoverschrijdend gedrag. De gedragscode draagt specifiek bij aan het behalen van de beleidsdoelstellingen a, c en e.
- **Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2025**
  In de gedragscode staat omschreven wat de gedragsnormen zijn voor de burgemeester en wethouders. De gedragscode beschrijft welk gedrag wel en niet past binnen de gestelde normen en welk gedrag we verwachten van collegeleden. Door dit in regels vast te leggen zijn de burgemeester en wethouders in de gelegenheid om hun eigen gedragingen en de gedragingen van hun collega's te beoordelen. Daarnaast is de gemeenteraad in de gelegenheid om de collegeleden te beoordelen. Bovendien biedt de code handvatten op het moment dat er overtredingen plaatsvinden of er sprake is van normoverschrijdend gedrag. De gedragscode draagt specifiek bij aan het behalen van de beleidsdoelstellingen a, c en e.

- **Agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van gemeente Opmeer 2024**
  In het agressieprotocol staat omschreven welke norm de gemeente Opmeer hanteert met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag tegen politieke ambtsdragers. Het protocol beschrijft hoe te handelen op het moment dat er sprake is (geweest) van grensoverschrijdend gedrag en wat ieders rol en verantwoordelijk daarin is. Het kan zijn dat bij een vermeende integriteitsschending ook sprake is van grensoverschrijdend gedrag. In dat geval kunnen het agressieprotocol en het onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen gezamenlijk worden gebruikt. Het agressieprotocol draagt bij aan het behalen van beleidsdoelstellingen c en d.
- **Onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen**
  In het onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen (zie bijlage 2) staat omschreven op welke manier en bij wie iemand een melding kan doen, welke stappen er zijn op het moment dat er een officiële melding is ingediend en hoe het onderzoeksproces eruit ziet. Hoewel dit integriteitsbeleid als doel heeft integriteitsschendingen te voorkomen, is het van belang dat er een leidraad is op het moment dat er wel sprake is van signalen of meldingen. Dit onderzoeksprotocol draagt bij aan het behalen van beleidsdoelstellingen c en e.

2.2 Evaluatie

De documenten afkomstig van gemeente Opmeer dienen *up to date* te zijn. Om dit te waarborgen evalueren we bovengenoemde stukken eens in de vier jaar. Hierbij houden we ook rekening met eventuele veranderingen in wetgeving, waardoor mogelijk tussentijds stukken worden aangepast en opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad.

Eén keer per jaar worden in de driehoek griffier-gemeentesecretaris-burgemeester de integriteitsmeldingen die betrekking hebben (gehad) op politieke ambtsdragers besproken en geëvalueerd op basis van casussen. Het doel van deze evaluatie is om lessen te trekken uit de casussen. Na dit gesprek wordt er tijdens een presidiumvergadering en een collegevergadering een korte (schriftelijke of mondelinge) terugkoppeling gegeven door de griffier of de gemeentesecretaris, zonder inhoudelijk in te gaan op de meldingen.

Hoofdstuk 3: preventie en voorlichting

3.1 Preventie

Preventief integriteitsbeleid brengt potentiële kwetsbaarheden in kaart. Dit beleid richt zich op het voorkomen van aantastingen van de integriteit in de toekomst. Preventie draagt bij aan het behalen van een aantal beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in hoofdstuk 2, namelijk:

a. het bevorderen van het integriteitbewustzijn en het (moreel) verantwoord handelen van politieke ambtsdragers.
d. het versterken van het vertrouwen van politieke ambtsdragers in elkaar.

Het preventiebeleid bestaat uit drie onderdelen.

3.2 De eed/belofte

Het uitgangspunt van integriteit staat in de wet. In de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en overige wetgeving staan de regels waarbinnen politieke ambtsdragers dienen te handelen. Preventie begint met het afleggen van de eed/belofte. De eed vormt de wettelijke basis van waaruit de bestuurders starten bij het accepteren van hun functie. Bestuurders zweren of beloven dan getrouw te zijn aan de Grondwet en de wetten na te komen, maar ook dat ze de plichten als raadslid of wethouder naar eer en geweten zullen vervullen. Dit is de basis van het handelen en het gedrag van bestuurders.

3.3 Risicoanalyse integriteit bij benoeming wethouders

In het Reglement van Orde van de gemeenteraad van Opmeer 2024 is vastgelegd dat kandidaat-wethouders worden onderworpen aan een risicoanalyse integriteit. Hoewel nog niet verplicht, zit dit er wel aan te komen omdat de Tweede Kamer een motie heeft aangenomen om te komen tot een verplichte risicoanalyse. Een apart wetsvoorstel hiervoor is momenteel in voorbereiding.

Politieke partijen kandidaten voor bestuursfuncties hebben een verantwoordelijkheid om voorafgaand aan de verkiezingen te toetsen op integriteit. De burgemeester heeft een sterke rol in het bevorderen van de integriteit in de gemeente. Het is dus ook voor de hand liggend om in opdracht van de burgemeester een risicoanalyse integriteit te laten uit voeren van kandidaat-wethouders alvorens zij benoemd worden.

De risicoanalyse integriteit heeft drie doelen:

1. het bevordert de integriteitbewustwording bij kandidaat-wethouders;
2. het biedt de betrokkenen gelegenheid om in een vroeg stadium eventuele integriteitsrisico’s in kaart te brengen en eventuele maatregelen te nemen;
3. het biedt inzicht of er risico’s zijn die het goed functioneren van een wethouder zouden belemmeren als de risico’s niet kunnen worden weggenomen.

<u>Onderzoeksproces</u>

De burgemeester verleent opdracht aan een extern bureau om een risicoanalyse te doen van de kandidaat-wethouders. Het bureau versterkt vragenformulieren over financiële belangen, functies,

nevenfuncties en persoonlijke omstandigheden. Ook een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) maakt onderdeel uit van de uitvraag.
Het externe bureau analyseert de aangeleverde informatie en gaat in gesprek met de kandidaat-wethouders. De onderzoekers maken vervolgens een risicoanalyse ten behoeve van de kandidaat-wethouder. De kandidaat-wethouder wordt in de gelegenheid gesteld te reageren op de analyse.

Vervolgens stellen de onderzoekers een conclusie op. Deze conclusie, aanbevelingen en maatregelen worden overhandigd aan de burgemeester. De conclusie wordt ook besproken met de kandidaat-wethouder. De burgemeester bewaakt de toepassing van risico-beheersende maatregelen. Een kandidaat-wethouder is verantwoordelijk voor (de uitvoering van) deze maatregelen. De risicoanalyse is geheim. De conclusie, aanbevelingen en maatregelen zijn openbaar, tenzij deze informatie betrekking heeft op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. In dat geval kan de burgemeester geheimhouding opleggen.

Procedure benoemen wethouders
Ten eerste moet bepaald worden of een kandidaat-wethouder benoembaar is. Een kandidaat-wethouder is benoembaar als hij/zij voldoet aan de vereisten uit de Gemeentewet, namelijk: persoon is ingezetene van de gemeente, persoon moet minimaal 18 jaar of ouder zijn, persoon is niet van het kiesrecht uitgesloten. Sinds 2023 dient een wethouder ook in het bezit te zijn van een VOG (artikel 36a, lid 2 van de Gemeentewet). Daarnaast zijn artikel 36b, 41b (lid 1, 3, 4) en 41c (lid 1) van de Gemeentewet van toepassing.

Nadat vastgesteld is door de commissie geloofsbrieven dat de kandidaat-wethouder voldoet aan de wettelijke vereisten, brengt de commissie verslag uit aan de gemeenteraad. Hierna brengt de burgemeester verslag uit aan de gemeenteraad over de uitkomsten van de risicoanalyse. Dit betreft een korte samenvatting waarin wordt aangegeven of er risico’s zijn voor de integriteit en of er maatregelen genomen kunnen worden deze risico’s geheel of gedeeltelijk weg te nemen. Vervolgens is het eindoordeel aan de gemeenteraad.

Het is van belang te benoemen dat de risicoanalyse niet bedoeld is om een barrière op te werpen voor de benoeming van een kandidaat-wethouder. Een kandidaat-wethouder is alleen onbenoembaar op het moment dat hij/zij niet voldoet aan de wettelijke vereisten van het wethouderschap. Het is vervolgens aan de gemeenteraad om te bepalen of de kandidaat geschikt is voor het wethouderschap en de raad kan hierbij elke denkbare overweging betrekken.

Nadat de wethouders zijn benoemd, worden in het college de uitkomsten van de risicoanalyse besproken. Op basis van deze bespreking worden ook aanvullende afspraken gemaakt om risico’s te voorkomen, zoals het toedelen van portefeuilles. Deze afspraken worden openbaar gemaakt.

3.4 Voorlichting
Integriteit is nooit volledig in regels en afspraken vast te leggen. Er bestaat een grijs gebied waarin de onderliggende waarden en normen van pas komen. Om te voorkomen dat men de integriteit mogelijk schendt, is voorlichting belangrijk. Aan de raadsgriffie en de gemeentesecretaris de taak om raads- en collegeleden hierin bij te staan en te coachen. De neutraliteit van deze functionarissen maakt hen de meest geschikte kandidaten voor deze rol.

Bij de installatie van een nieuwe raad wordt er expliciet aandacht besteed aan integriteit. Zo krijgen de raadsleden en wethouders de gedragscodes, het integriteitsbeleid, het agressieprotocol en de bijbehorende bijlagen aangeboden. De stukken worden vervolgens in de vorm van een training toegelicht. Dit vindt plaats in de eerste weken van de nieuwe raadsperiode. Hierbij wordt voldoende aandacht besteed aan de complexe situaties waar een (nieuw) raadslid en/of wethouder in terecht kan komen. Dilemma's voor politieke ambtsdragers worden besproken met elkaar en ervaringen uitgewisseld.

Gedurende de raadsperiode wordt elk jaar een training georganiseerd over integriteit, waarbij de focus elke keer verschilt. Zo wordt er ook gesproken over weerbaarheid, agressie en ondermijning. De trainingen worden in verschillende vormen aangeboden, vaak met ondersteuning van een expertise bureau op het gebied van integriteit.

De trainingen dragen bij aan bewustwording, het creëren van aandacht en het bespreekbaar maken van integriteit en bijkomende dilemma's. Open met elkaar praten over dit soort thematiek verstrekt het onderlinge vertrouwen in elkaar.

Hoofdstuk 3: rollen en verantwoordelijkheden

3.1 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen en daarbij horende verantwoordelijkheden met betrekking tot integriteit zijn:

College

Het college is verantwoordelijk voor het (laten):

- Vaststellen van integriteitsbeleid, -instrumenten en –regelingen van de ambtelijke organisatie;
- Uitdragen van het integriteitsbeleid, organisatie breed;
- Kennen en naleven van regels en voorschriften rond integriteit zoals beschreven in de gedragscode voor burgemeester en wethouders;
- Beperken van de kwetsbaarheid van werkprocessen binnen de organisatie en ervoor zorgen dat werknemers zo min mogelijk worden blootgesteld aan integriteitsrisico's;
- Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het integriteitsbeleid aan de ondernemingsraad en het managementteam.

Burgemeester

De burgemeester is de hoeder van de integriteit en verantwoordelijk voor het:

- Uitdragen van het integriteitsbeleid, organisatie breed;
- Kennen en naleven van regels en voorschriften rond integriteit zoals beschreven in de gedragscode voor burgemeester en wethouders;
- Aanspreekpunt voor officiële meldingen over (vermeende) schendingen;

Gemeentesecretaris

De gemeentesecretaris is verantwoordelijk voor het:

- Uitdragen van het integriteitsbeleid, organisatiebreed;
- Eerste aanspreekpunt voor wethouders en burgemeester voor het bespreken van signalen;
- Archiveren van meldingen die gedaan zijn vanuit de organisatie en/of het college.

Gemeenteraad

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het:

- Vaststellen van integriteitsbeleid, -instrumenten en –regelingen voor politieke ambtsdragers;
- Vaststellen van de gedragscodes voor politieke ambtsdragers;
- Kennen en naleven van regels en voorschriften rond integriteit zoals beschreven in de gedragscode voor gemeenteraadsleden;
- Uitdragen van het integriteitsbeleid, onder andere door eigen voorbeeldgedrag;
- Signaleren en ondernemen van actie bij integriteitskwesties, zoals het aanspreken van een raadslid op zijn/haar gedrag of het aan de orde stellen van dilemma's bij de griffie;
- Melden van (een vermoeden van) schending van het integriteitsbeleid bij de griffier, of diens plaatvervanger en/of de burgemeester.

Griffier

De griffier is verantwoordelijk voor het:

- Archiveren van meldingen die gedaan zijn vanuit raadsleden;
- Eerste aanspreekpunt voor raadsleden voor het bespreken van signalen;
- Het herzien van het integriteitsbeleid politieke ambtsdragers, de gedragscodes voor raadsleden en collegeleden en de bijbehorende bijlagen.

Hoofdstuk 4: signalen en meldingen

4.1 Integriteitsmeldingen, signalen en aanspreekpunt

Een integriteitschending is een gedraging van een raadslid, een wethouder, de burgemeester of een ambtenaar, die in strijd is met integriteitsnormen. Het kan gaan om feiten die wettelijk strafbaar zijn, maar ook om handelingen in strijd met geschreven of ongeschreven regels.

Een melding hoeft niet noodzakelijkerwijs te gaan over een vaststaand feit. Er kan ook sprake zijn van een vermoeden. Daarom wordt er onderscheid gemaakt tussen een signaal en een melding. Een signaal kan besproken worden met de griffier of de gemeentesecretaris en leidt niet automatisch tot een melding. Het is van belang dat raadsleden, wethouders en de burgemeester op een laagdrempelige wijze eventuele vermoedens kunnen uiten. Daarnaast moeten politieke ambtsdragers de mogelijkheid hebben eigen gedragingen te kunnen bespreken. Dit maakt onderdeel uit van het preventiebeleid. Als iemand twijfelt of iets wel of niet integer is, kan dit besproken worden en hoeft er niet direct een melding gedaan te worden. Raadsleden en wethouders moeten ten alle tijden het gevoel hebben dat zij signalen bespreekbaar kunnen maken. Dit hoeft niet alleen te gaan over een ander, maar ook als zij zelf twijfelen over hun eigen (toekomstige) gedragingen. Door dit soort zaken bespreekbaar te maken, kunnen ook integriteitsschendingen in de toekomst voorkomen worden.

Een signaal over een (mogelijke) integriteitsschending kan op verschillende manieren binnenkomen, via een gesprek, via een brief of e-mail, via de (sociale) media of tijdens een debat in een raadsvergadering. Indien een signaal bij de burgemeester terechtkomt, moet er een gesprek plaatsvinden met de melder van het signaal om een officiële melding op schrift te stellen. Indien een signaal bij de griffier of de gemeentesecretaris terecht komt, wordt aan de afgever van het signaal gevraagd of die een officiële melding wil doen.

Een integriteitsmelding is een officieel geregistreerde melding. Hiervoor is een formulier (zie bijlage 3) beschikbaar, welke de melder gezamenlijk met de burgemeester en de griffier of de gemeentesecretaris invult. Op basis van de melding treedt het onderzoeksprotocol in werking. Integriteitsmeldingen kunnen bij verschillende mensen binnenkomen: griffier, gemeentesecretaris en/of burgemeester, maar een officiële melding op schrift wordt altijd opgesteld waar behalve de burgemeester[1] ook de griffier of gemeentesecretaris aanwezig zijn.

<u>In welke gevallen kan ik een melding doen?</u>

Indien de persoon in kwestie overgaat tot het doen van een melding, moet het om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden gaan, gebaseerd op eigen kennis of eigen waarneming. Alleen dan worden de meldingen in behandeling genomen. Om dit te kunnen vaststellen, vindt er een gesprek plaats met de melder, de burgemeester en gemeentesecretaris of griffier waarbij een formulier (zie bijlage 3) wordt ingevuld. Een melder kan daarbij aangeven anoniem te willen blijven. Wanneer een burger een vermoeden van een integriteitsschending heeft, dient hij te worden gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van een klacht.

[1] Indien de melding over de burgemeester gaat, dan is de locoburgemeester bij dit gesprek aanwezig.

Als een melding geheel anoniem binnenkomt, bijvoorbeeld via een brief zonder afzender, dan is het niet mogelijk het gesprek met de melder te voeren. Wel kan de burgemeester overwegen, op basis van de inhoud van de brief, om in gesprek te gaan met de vermeende schender. Hierbij treedt het onderzoeksprotocol in werking en wordt de stap 'in gesprek gaan met de melder' overgeslagen.

Ben ik wettelijk verplicht tot het doen van een melding?
Als gemeente Opmeer willen we een integere overheid zijn. Dat betekent dat er bij politieke ambtsdragers een verantwoordelijkheid ligt om (het vermoeden van) een integriteitsschending te melden. Politieke ambtsdragers zijn echter niet wettelijk verplicht om een integriteitschending door een raadslid, een collegelid of ambtenaar te melden. Op grond van artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering zijn leden van de gemeenteraad, leden van het college en ambtenaren alleen verplicht om bij de politie aangifte te doen van ambtsmisdrijven (stafbare handelingen zoals corruptie). Bij twijfel of sprake is van een ambtsmisdrijf, kan een politieke ambtsdrager in een vertrouwelijk gesprek advies inwinnen bij de Rijksrecherche.

Hoe worden deze meldingen bewaard?
De gemeentesecretaris archiveert alle meldingen en signalen die gericht zijn op ambtenaren, burgemeester en wethouders. De griffier archiveert alle meldingen en signalen die gericht zijn op raadsleden. Meldingen worden op een aparte plek geregistreerd, waar deze niet door anderen kunnen worden ingezien. Alleen de griffier (of plaatsvervangend griffier) en de gemeentesecretaris (of plaatsvervangend secretaris) hebben toegang tot deze informatie.

4.2 Bij wie doe ik een melding als politieke ambtsdrager?

Een melding door een raadslid
De basisregel: een raadslid gaat altijd eerst naar de griffier. Behalve als hij een melding wil doen over de griffier dan gaat hij naar de voorzitter van de werkgeverscommissie.

Als een raadslid twijfelt over een nog niet ondernomen handeling:
Allereerst is het mogelijk dat een raadslid hoort dat iemand iets van plan is, waarvan hij twijfelt of dat integer is. Of dat een raadslid twijfelt of een vermeende schending al heeft plaatsgevonden. In dat geval bespreekt het raadslid zijn zorgen met de griffier. Op basis van het signaal wordt afgewogen of de persoon in kwestie wordt aangesproken of dat er geen actie wordt ondernomen. Indien de conclusie is dat de handeling al wel heeft plaatsgevonden, dan wordt er een officiële melding gedaan. De griffier kan bij twijfel overleggen met de burgemeester en/of de gemeentesecretaris.

Als een raadslid twijfelt over een eigen ondernomen handeling:
Het raadslid twijfelt of een eigen ondernomen handeling integer is geweest. Hij vraagt de griffier of diens vervanger om advies. De centrale vraag is: 'Is deze handeling een schending van de integriteit?' Wanneer de griffier concludeert dat de handeling vermoedelijk een integriteitschending was, wordt de burgemeester geïnformeerd. De officiële melding wordt schriftelijk genoteerd in het daarvoor bedoelde formulier. Nadat deze melding op papier is gezet, treedt het onderzoeksprotocol in werking.

Als een raadslid een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een collegelid, een raadslid, burgemeester of ambtenaar:
Het raadslid meldt zich bij de griffier voor een eerste gesprek. De griffier meldt het signaal bij de burgemeester. Als de melding betrekking heeft op een collegelid, de burgemeester of een ambtenaar, dan wordt de gemeentesecretaris geïnformeerd. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder, griffier en burgemeester het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.
Als het raadslid een melding wil doen over de burgemeester, dan meldt hij zich bij de griffer. De griffier meldt dit signaal bij de locoburgemeester. De gemeentesecretaris wordt hierover geïnformeerd. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder, griffier en locoburgemeester het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.

Als een raadslid een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de griffier of gemeentesecretaris:
Het raadslid meldt zich bij de werkgeverscommissie bij een vermoedelijke schending van de griffier. De werkgeverscommissie meldt het bij de burgemeester. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder, voorzitter van de werkgeverscommissie en de burgemeester het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. De werkgeverscommissie stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de griffier en medewerkers van de griffie.

Het raadslid meldt zich bij de griffier bij een vermoedelijke schending van de gemeentesecretaris. De griffier meldt het bij de burgemeester. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder, griffier en burgemeester het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het college stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de gemeentesecretaris.

<u>Een melding door een wethouder</u>
De basisregel: de wethouder gaat altijd eerst naar de gemeentesecretaris. Tenzij de melding over de gemeentesecretaris gaat, dan gaat de wethouder naar de burgemeester.

Als een wethouder twijfelt over een nog niet ondernomen handeling:
Het is mogelijk dat een wethouder hoort dat iemand iets van plan is, waarvan hij twijfelt of dat integer is. Het kan ook zijn dat een wethouder twijfelt of een vermeende schending al heeft plaatsgevonden. In beide gevallen bespreekt de wethouder zijn zorgen met de gemeentesecretaris. Op basis van het signaal wordt afgewogen of de persoon in kwestie wordt aangesproken of dat er geen actie wordt ondernomen. Als de conclusie is dat de handeling al wel heeft plaatsgevonden, dan wordt er een officiële melding gedaan. De gemeentesecretaris kan overleggen met de burgemeester en/of de griffier.

Als een wethouder twijfelt over een eigen ondernomen handeling:
Een wethouder kan twijfelen of een eigen ondernomen handeling integer is geweest. Hij vraagt de gemeentesecretaris om advies. De centrale vraag is: ‘Is deze handeling een schending van de integriteit?’ Wanneer de gemeentesecretaris concludeert dat de handeling vermoedelijk een

integriteitschending was, informeert hij de burgemeester. Er wordt een officiële melding op schrift gesteld. Hierna treedt het onderzoeksprotocol in werking.

Als een wethouder een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een collegelid, een raadslid, ambtenaar of burgemeester:
De wethouder meldt zich bij de gemeentesecretaris voor een eerste gesprek. De gemeentesecretaris meldt het bij de burgemeester. Wanneer het een raadslid of de burgemeester betreft, wordt de griffier hierover geïnformeerd. In gesprek met de wethouder, gemeentesecretaris en de burgemeester wordt het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het verder voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.
Als een wethouder een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de burgemeester, meldt hij zich bij de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris informeert de locoburgemeester en de griffier. Er vindt er een gesprek plaats met de melder, de locoburgemeester[2] en de gemeentesecretaris om de melding op schrift te stellen. Hierna treedt het onderzoeksprotocol in werking.

Als een wethouder een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de griffier of gemeentesecretaris:
De wethouder meldt zich bij de werkgeverscommissie bij een vermoedelijke schending van de griffier. De werkgeverscommissie meldt het bij de burgemeester. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder, voorzitter van de werkgeverscommissie en de burgemeester het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. De werkgeverscommissie stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de griffier en medewerkers van de griffie.

De wethouder meldt zich bij de burgemeester bij een vermoedelijke schending van de gemeentesecretaris. Vervolgens wordt het meldingsformulier ingevuld. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het college stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de gemeentesecretaris.

<u>Een melding door de burgemeester</u>

Als de burgemeester twijfelt over een nog niet ondernomen handeling:
Het is mogelijk dat een burgemeester hoort dat iemand iets van plan is, waarvan hij twijfelt of dat integer is. Het is ook mogelijk dat de burgemeester twijfelt of een vermeende schending al heeft plaatsgevonden. In beide gevallen bespreekt de burgemeester zijn zorgen met de gemeentesecretaris. Op basis van het signaal wordt afgewogen of de persoon in kwestie wordt aangesproken of dat er geen actie wordt ondernomen. Als de conclusie is dat de handeling al wel heeft plaatsgevonden, dan wordt er een officiële melding gedaan. De gemeentesecretaris kan altijd overleggen met de griffier.

[2] Indien de locoburgemeester zelf de melder is, dan staat in het onderzoeksprotocol beschreven welke rol hij aanneemt als procesbegeleider en wat van toepassing is als melder.

Als de burgemeester twijfelt over een eigen ondernomen handeling:
De burgemeester kan twijfelen of een eigen ondernomen handeling integer is geweest. Hij vraagt de gemeentesecretaris om advies. De centrale vraag is: 'Is deze handeling een schending van de integriteit?' Wanneer de gemeentesecretaris concludeert dat de handeling vermoedelijk een integriteitschending was, informeert hij de locoburgemeester en de griffier. In een gesprek met de gemeentesecretaris en locoburgemeester wordt een officiële melding op schrift gesteld. Hierna treedt het onderzoeksprotocol in werking.

Als de burgemeester een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een collegelid:
De burgemeester meldt zich bij de gemeentesecretaris voor een eerste gesprek. De burgemeester vult het meldingsformulier in en deelt deze met de gemeentesecretaris. Vervolgens volgt de burgemeester het onderzoeksprotocol, waarin zijn eigen rol en die hij heeft als melder beschreven staat.

Als de burgemeester een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een raadslid:
De burgemeester meldt zich bij de griffier voor een eerste gesprek. De burgemeester vult het meldingsformulier in en deelt deze met de griffier. Vervolgens volgt de burgemeester het onderzoeksprotocol, waarin zijn eigen rol en die hij heeft als melder beschreven staat.

Als de burgemeester een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een ambtenaar:
De burgemeester meldt zich bij de gemeentesecretaris. De burgemeester vult het meldingsformulier in en deelt deze met de gemeentesecretaris. Vervolgens volgt de burgemeester het onderzoeksprotocol, waarin zijn eigen rol en die hij heeft als melder beschreven staat.

Als de burgemeester een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de griffier of gemeentesecretaris:
De burgemeester meldt zich bij de werkgeverscommissie bij een vermoedelijke schending van de griffier. Vervolgens wordt er in een gesprek met de melder en de voorzitter van de werkgeverscommissie het meldingsformulier ingevuld. De burgemeester houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. De werkgeverscommissie stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de griffier en medewerkers van de griffie.

De burgemeester meldt zich bij de locoburgemeester bij een vermoedelijke schending van de gemeentesecretaris. Vervolgens vult de burgemeester het meldingsformulier in en deelt deze met de locoburgemeester. De melder houdt het voor zichzelf en gaat niet zelf onderzoek doen. Het college stelt een onderzoeksprotocol vast voor vermeende integriteitsschendingen voor de gemeentesecretaris.

4.3 Nazorg
Een (vermeende) integriteitsschending kan zich in allerlei vormen uiten. De impact van een melding en de schending kan een grote impact hebben op de betrokkenen. Het is daarom van belang dat er juiste nazorg wordt verleend met de betrokkenen.

<u>Melder</u>
Het hangt af van de persoon die de melding doet welke nazorg geboden kan worden. Mocht de melder van buitenaf komen (bijvoorbeeld een inwoner), dan wordt er vanuit de gemeente geen

nazorg geregeld. Is de melder een ambtenaar, wethouder of burgemeester? Dan verzorgt de gemeentesecretaris de nazorg. Komt de melding vanuit een raadslid? Dan verzorgt de griffier de nazorg.

Bij een melding gaat de burgemeester altijd in gesprek met de melder. Tijdens dit gesprek, op basis van de ernst, wordt er ook ingegaan op de behoefte van nazorg. Het volgende kan aangeboden worden:

1. Het Ondersteuningsteam Netwerk Weerbaar Bestuur (OT NWB). Er kan contact opgenomen worden via het telefoonnummer 070-3738314. Dit team bestaat uit vertrouwenspersonen van de beroeps- en belangenverenigingen van burgemeesters, wethouders, raadsleden en statenleden en het ministerie van BZK;
2. Er kan gebruik worden gemaakt van Slachtofferhulp via 0900 0101;
3. Als ondersteuning van het thuisfront nodig is, is het raadzaam een externe professional in te schakelen.

Daarnaast wordt er ook altijd een gesprek gevoerd tussen de melder en de griffier of de gemeentesecretaris. Dit gesprek vindt plaats tijdens of na het vooronderzoek of feitenonderzoek. In dit gesprek staat het volgende centraal:

- Terugblik op het mogelijke incident (integriteit schending);
- Terugblik op het verloop van de onderzoeken;
- Emotionele ondersteuning waar nodig.

Het is belangrijk om stil te staan bij eventuele veranderingen in de kijk op het ambt en het functioneren daarbinnen, het privéleven en de persoonlijke beleving.

<u>(Vermeende) Schender</u>

Het hangt af van de positie van de persoon die de (vermeende) schender is welke nazorg geboden kan worden. Ook voor een (vermeende) schender kan nazorg noodzakelijk zijn. Bij een melding gaat de burgemeester altijd in gesprek met de (vermeende) schender. Tijdens dit gesprek, op basis van de ernst, wordt er ook ingegaan op de behoefte van nazorg. Het volgende kan aangeboden worden:

1. Het Ondersteuningsteam Netwerk Weerbaar Bestuur (OT NWB). Er kan contact opgenomen worden via het telefoonnummer 070-3738314. Dit team bestaat uit vertrouwenspersonen van de beroeps- en belangenverenigingen van burgemeesters, wethouders, raadsleden en statenleden en het ministerie van BZK;
2. Er kan gebruik worden gemaakt van Slachtofferhulp via 0900 0101;
3. Als ondersteuning van het thuisfront nodig is, is het raadzaam een externe professional in te schakelen.

Mocht een (vermeende) schender onschuldig blijken dan kan dit veel impact hebben op een persoon. Schade aan de imago van de persoon kan al geleden zijn. Daarom is het van belang om achteraf ook een gesprek te voeren met de persoon. Dit vindt plaats tussen de vermeende schender en de griffier of gemeentesecretaris. Dit gesprek vindt plaats tijdens of na het vooronderzoek of feitenonderzoek. In dit gesprek staat het volgende centraal:

- Terugblik op het mogelijke incident (integriteit schending);
- Terugblik op het verloop van het onderzoeken;

- Emotionele ondersteuning waar nodig.

Het is belangrijk om stil te staan bij eventuele veranderingen in de kijk op het ambt en het functioneren daarbinnen, het privéleven en de persoonlijke beleving.

Bijlage 1 Bij wie doe ik een melding als inwoner over een politieke ambtsdrager?

Als een inwoner twijfelt over een nog niet ondernomen handeling:
- Als het gaat over een raadslid: bespreek het met de griffier;
- Als het gaat over een wethouder: bespreek het met de gemeentesecretaris;
- Als het gaat over de burgemeester: bespreek het met de locoburgemeester.

Op basis van dit gesprek wordt afgewogen of de persoon in kwestie wordt aangesproken en door wie, of de griffier/gemeentesecretaris/burgemeester ingelicht moet worden of dat er geen actie wordt ondernomen.

Als een inwoner een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een raadslid:
De inwoner meldt zich bij de griffier voor een eerste gesprek. De griffier meldt het bij de burgemeester. In gesprek met de melder, griffier en burgemeester wordt het meldingsformulier ingevuld. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.

Als een inwoner een vermoeden heeft van een integriteitsschending door een wethouder:
De inwoner meldt zich bij de gemeentesecretaris voor een eerste gesprek. De gemeentesecretaris meldt het bij de burgemeester. In gesprek met de melder, gemeentesecretaris en de burgemeester wordt het meldingsformulier ingevuld. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.

Als een inwoner een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de burgemeester:
Indien een inwoner een vermoeden heeft van een integriteitsschending door de burgemeester, meldt hij zich bij de locoburgemeester voor een eerste gesprek. De locoburgemeester informeert de gemeentesecretaris en de griffier. In gesprek met de melder, gemeentesecretaris en de locoburgemeester wordt het meldingsformulier ingevuld. Het onderzoeksprotocol treedt in werking.

Zodra een inwoner een signaal bespreekt met de griffier, gemeentesecretaris of burgemeester, wordt de inwoner verzocht er niet in het openbaar over te spreken of zelf op onderzoek uit te gaan.

Bijlage 2 Onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers

Bij schending van de integriteit moet er een kader zijn waaraan men zich kan vasthouden. Dit is het onderzoeksprotocol voor wanneer een politieke ambtsdrager de vermeende schender is. In het onderzoeksprotocol voor vermeende integriteitsschendingen staan afspraken over hoe om te gaan met meldingen. Bij het onderzoeksprotocol moet men zich realiseren dat iedere situatie waarin de integriteit mogelijk geschonden wordt geheel op zichzelf staat. Dit bemoeilijkt het maken van een sluitend stappenplan. Daarom zijn de oplossingen in het onderzoeksprotocol niet onuitputtelijk. Wanneer de situatie erom vraagt, kan ook gekozen worden voor een andere oplossing. In dat geval is de burgemeester altijd in de gelegenheid te overleggen: met het presidium, het college of de integriteitsadviesgroep.

In het onderzoeksprotocol staat wie wat doet op het moment dat er een officiële melding is gedaan over een politieke ambtsdrager (ongeacht of deze melding door een politieke ambtsdrager, ambtenaar of inwoner is gedaan) van het vermoeden van een integriteitsschending.

Gesprek met melder

1. De burgemeester[3] gaat in gesprek met de melder. Bij dit gesprek is altijd een tweede persoon aanwezig (afhankelijk van wie de melding doet – dit staat in hoofdstuk 4). De melding wordt op schrift gesteld op basis van een standaard formulier (zie bijlage 3).
2. De melder geeft daarin aan of zijn identiteit bekend mag worden gemaakt in de vervolgstappen.
3. Als de melding geheel anoniem is binnengekomen, worden bovenstaande twee stappen overgeslagen en gaat de burgemeester over tot stap 4.
4. De burgemeester gaat na dit gesprek ook een gesprek aan met de vermeende schender, tenzij
    - Het vermoeden niet gebaseerd is op redelijke gronden of;
    - Op voorhand duidelijk is dat het gemelde geen betrekking heeft op een vermoeden van een misstand.
5. Als de burgemeester besluit geen gesprek aan te gaan met de vermeende schender, doet hij schriftelijk melding van zijn conclusie aan de melder.

Als de burgemeester besluit het gesprek aan te gaan met de vermeende schender, dan treedt het onderzoeksprotocol in werking.

A. Gesprek met de vermeende schender
    1. De burgemeester gaat in gesprek met de vermeende schender (tenzij de melder zelf de schender is, dan ga je naar 2). Tijdens het gesprek met de vermeende schender is er altijd een tweede persoon naast de burgemeester aanwezig. Dit is afhankelijk van wie de vermeende schender is.[4]
    2. De burgemeester maakt een verslag van het gesprek, dat door de vermeende schender dient te worden bevestigd.
    3. De burgemeester zorgt voor de archivering van de (geheime) verslagen.

B. Weging melding
    1. De burgemeester weegt de melding samen met de integriteitsadviesgroep. Deze integriteitsadviesgroep bestaat uit: de gemeentesecretaris, de griffier, adviseur HR en adviseur communicatie. Indien gewenst kan de burgemeester ervoor kiezen deze adviesgroep uit te breiden met: de adviseur OOV, de plaatsvervangend secretaris, plaatsvervangend griffier en een extern bureau.[5] Vragen die de integriteitsonderzoeksgroep zichzelf stelt:

        Rondom de melding:

        a) Aard van het feit: waar gaat het om? Is het wel een integriteitsschending, is het een strafbaar feit, wat voor een integriteitschending is het? Is het signaal voldoende concreet?;

[3] Indien de melding gaat over de burgemeester of de melder is de burgemeester, dan is de locoburgemeester verantwoordelijk voor het doorlopen van het protocol. Overal waar dan burgemeester staat, wordt locoburgemeester bedoeld.
[4] Is de schender een raadslid? Dan is de griffier aanwezig. Is de schender een wethouder? Dan is de gemeentesecretaris aanwezig. Is de schender de burgemeester? Dan zijn de gemeentesecretaris en locoburgemeester aanwezig.
[5] Indien de melding gaat over één van de leden van de adviesgroep, dan wordt deze uitgesloten van deelname.

b) Ontvankelijkheid: valt de gedraging binnen de sfeer van het bestuursorgaan? Voldoet de melding aan de vormvereisten?;
c) Ernst van het feit;
d) Valideerbaarheid: zijn de relevante feiten en omstandigheden goed controleerbaar? Is de informatie voldoende gedetailleerd?;
e) Positie van de bron;
f) Positie van de ambtsdrager;
g) Geloofwaardigheid / waarschijnlijkheid;
h) Actualiteit: wanneer heeft de vermeende schending plaatsgevonden?.

Rondom de communicatie:

a) Is het een vertrouwelijk onderzoek? Dit is afhankelijk van het signaal en de omstandigheden;
b) Op welk moment ga je informatie delen en met wie, als het geen vertrouwelijk onderzoek (meer) is?;
c) Gaat er een signaal naar de betrokkene? Hierbij speelt ook de positie van melder en zijn relatie met de betrokkene een rol.

C. Resultaat beoordeling melding

Redenen om wel over te gaan tot onderzoek:

a) Er zijn voldoende aanwijzingen om gelijk te starten met het vooronderzoek of feitenonderzoek. De adviescommissie adviseert welke vorm van onderzoek het meest passend is in de situatie;
b) In de (sociale) media is er al gesproken over de (vermeende) schending, om rust te behouden/helderheid te verschaffen wordt overgegaan tot onderzoek: de integriteitsonderzoeksgroep geeft advies te besluiten de melding in behandeling te nemen en een vooronderzoek te starten;
c) Er is aanvullende informatie nodig: de integriteitsonderzoeksgroep geeft advies te besluiten tot een vooronderzoek.

Redenen om niet over te gaan naar onderzoek:

a) Feit is te klein om onderzoek te rechtvaardigen: de integriteitsonderzoeksgroep kan adviseren toch op de melding te reageren;
b) Er zijn onvoldoende aanwijzingen of het vermoeden is onvoldoende waarschijnlijk;
c) Vermoeden van opzettelijk valse beschuldiging: de burgemeester start, indien mogelijk, een feitenonderzoek (stap F) naar de melder. De persoon tegen wie opzettelijk valse beschuldigingen zijn gedaan, kan aangifte doen;
d) Ander traject: klachtenprocedure of bezwaarprocedure;
e) Aangifte bij Officier van Justitie.

De eerste meldingsfase eindigt met beslissing over het vervolg. De burgemeester doet schriftelijk melding aan de melder en aan de vermeende schender van zijn besluit tot het wel of niet doen van vooronderzoek.

D. Tweede fase

Bij het in behandeling nemen van de melding kan men kiezen voor een vooronderzoek en/of een feitenonderzoek. De integriteitsonderzoeksgroep geeft de burgemeester hierover een advies.

E. Vooronderzoek

1. Op basis van de ontvangen melding doet de burgemeester een vooronderzoek. Het doel van het vooronderzoek is bepalen of nader onderzoek nodig is. Uit het vooronderzoek moet blijken of er wel of niet sprake is van een integriteitsschending of dat er meer informatie nodig is om dit te bepalen.
2. De burgemeester is verantwoordelijk voor de noodzakelijke interne en externe communicatie gedurende het gehele proces. De burgemeester zorgt voor de archivering van de (geheime) verslagen en documenten van het gehele proces.
3. Als de melding gaat over een raadslid, dan ondersteunt de griffier de burgemeester. Als het gaat over een wethouder of de burgemeester, dan ondersteunt de gemeentesecretaris de burgemeester.
4. Bij het vermoeden van een opzettelijk valse beschuldiging onderneemt de burgemeester actie, indien mogelijk, tegen de melder in de vorm van een feitenonderzoek (stap F). De persoon tegen wie opzettelijk valse beschuldigingen zijn gedaan, kan daarvan aangifte doen bij de politie.
5. Als de burgemeester na het vooronderzoek concludeert dat geen feitenonderzoek nodig is, stelt hij een rapport op van zijn bevindingen, en doet melding van zijn conclusies aan de melder en aan de vermeende schender.
6. De melder alsook de vermeende schender kan de burgemeester verzoeken te besluiten dat wel een feitenonderzoek noodzakelijk is.
7. Als de burgemeester na het vooronderzoek concludeert dat een feitenonderzoek nodig is, stelt hij een rapport op van zijn bevindingen. Het rapport besproken met het presidium.
8. Het presidium besluit of een feitenonderzoek wordt ingesteld.
9. De melder en de vermeende schender worden over het besluit tot wel of geen feitenonderzoek zo spoedig mogelijk geïnformeerd.
10. Wanneer de vermeende schender de burgemeester is en er uit vooronderzoek blijkt dat er redenen zijn om het onderzoek voort te zetten, neemt de locoburgemeester contact op met (het kabinet van) de commissaris van de Koning.

F. Feitenonderzoek

<u>Instellen onderzoekscommissie:</u>

1. De burgemeester geeft opdracht tot een feitenonderzoek aan een interne of externe onderzoekscommissie. Het is afhankelijk van de inhoud van de melding, de melder en de schender of er een interne of externe onderzoekscommissie wordt ingesteld. De burgemeester kan hierover advies vragen aan integriteitsadviesgroep.
2. De interne onderzoekscommissie bestaat uit de burgemeester en twee door het presidium aangewezen leden van het presidium, die optreden als vertegenwoordiger namens de raad. De griffier, de gemeentesecretaris en de afdeling juridische zaken ondersteunen de commissie.

3. Een externe onderzoekscommissie bestaat uit personen van buiten de organisatie.
4. De externe commissie stelt een multidisciplinair team samen, opdat de juiste kennis voor het doen van het feitenonderzoek aanwezig is.

Opdrachtverstrekking interne onderzoekscommissie of externe onderzoekscommissie

1. De burgemeester geeft opdracht aan een interne of externe onderzoekscommissie.
2. De burgemeester komt, na overleg met het presidium, een schriftelijke onderzoeksopdracht met de interne of externe commissie overeen. In de opdracht staan in elk geval vermeld de aanleiding, de onderzoeksopdracht en de verwachte duur en kosten van het onderzoek.

Kennisgeving aan betrokkenen

1. De melder wordt geïnformeerd over het instellen van een feitenonderzoek.
2. De vermeende schender wordt over het instellen van een feitenonderzoek zo spoedig mogelijk na het besluit daartoe per brief geïnformeerd. In de brief is in ieder geval opgenomen:
    i. Een omschrijving van het handelen of nalaten dat aanleiding is tot het instellen van het onderzoek;
    ii. De melding dat betrokkene(n) en getuige(n) kunnen worden gehoord;
    iii. De melding dat als andere feiten en omstandigheden bekend worden, die van belang kunnen zijn voor het bepalen van de omvang, aard en ernst van de integriteitsbreuk, het onderzoek zich kan uitstrekken tot die feiten en omstandigheden.

Horen van betrokkenen en getuigen

1. De vermeende schender, de melder en getuige(n) kunnen worden gehoord.
2. Minimaal twee onderzoekers voeren de gesprekken.
3. Er wordt een gespreksverslag opgemaakt door de onderzoekers.
4. De gehoorde krijgt de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op het verslag. Hierbij wordt een bepaalde termijn benoemd waarbinnen de gehoorde dient te reageren. Als de gehoorde een afwijkende mening heeft, dan wordt een schriftelijke weergave daarvan bij het verslag gevoegd.

G. Aangifte

Als er een vermoeden is van een misdrijf doet de burgemeester aangifte bij de politie. De burgemeester kan overleggen met het presidium en het college. Aangifte kan op ieder moment gedurende het proces worden gedaan. In overleg met de politie wordt besproken of het onderzoek van de gemeente wordt voortgezet of stopgezet.

H. Communicatie

De burgemeester is verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie. Dit verzorgt hij in samenspraak met de integriteitsadviesgroep, het presidium en het college.

I. Onderzoeksrapport
   1. Van het feitenonderzoek wordt een rapport opgesteld dat aan de burgemeester wordt aangeboden.
   2. De rapportage bevat alle informatie die nodig is om een oordeel te kunnen vormen over het vermoeden van integriteitsschending.
   3. De burgemeester kan geheimhouding leggen op het rapport, alvorens hij het verstrekt aan de verschillende bestuursorganen.
   4. De burgemeester biedt het onderzoeksrapport aan de raad aan, als het over een raadslid of wethouder gaat. De locoburgemeester biedt de rapportage aan de raad en het college aan, als het over de burgemeester gaat.
   5. Als de rapportage over een wethouder gaat, wordt gelijktijdig de rapportage aan het college aangeboden.
   6. Als de rapportage over de burgemeester gaat, wordt gelijktijdig de rapportage aan de commissaris van de Koning aangeboden.
   7. De rapportage wordt gelijktijdig aan de vermeende schender aangeboden.

J. Besluitvorming
   1. De gemeenteraad bespreekt de rapportage in een openbare raadsvergadering, tenzij de burgemeester geheimhouding heeft opgelegd. In dat geval wordt het rapport in een besloten raadsvergadering besproken. Bij een vastgestelde schending van de integriteit door de raad kan tegen de vermeende schender of over de schending een politiek oordeel worden geveld door middel van een motie.
   2. Het college bespreekt de rapportage in een collegevergadering. De burgemeester kan besluiten geheimhouding op te leggen, waardoor eventuele besluitvorming door het college over het rapport geheim blijft.

Communicatie en het onderzoeksprotocol

Bij een integriteitskwestie moet voldoende aandacht zijn voor de communicatie. Bij signalen rondom de schending van integriteit staat de reputatie van mensen op het spel. Het belang van een zorgvuldige afweging hoe om te gaan met het signaal en hoe dit signaal te wegen, moet men niet onderschatten. Hierbij hoort een zeer zorgvuldige afweging of een signaal vertrouwelijk is en blijft of dat een signaal openbaar wordt en op welk moment dat gebeurt. Om zo zorgvuldig mogelijk te handelen, krijgt de burgemeester hierin advies van de integriteitsadviesgroep.

Communicatie gaat ook over het managen van verwachtingen. Een procedure om zorgvuldig te handelen bij een vermoeden integriteitsschending draagt bij aan interne en externe verwachtingen. Met de juiste aandacht voor communicatie kun je de publieke opinie beïnvloeden. Ook kun je de verwachtingen managen. Daarom moet men aan de betrokkenen en de buitenwereld gedurende het hele onderzoeksproces duidelijkheid geven over de te verwachten actie.

Bijlage 3 Formulier melding integriteitsschending

Formulier melding Integriteitsschending

Persoonlijke gegevens melder:

Voorletters en achternaam	
Adres	
E-mail adres	
Telefoonnummer	
Wenst anoniem te blijven?	

Indien u een vermoeden heeft dat een politieke ambtsdrager of medewerker van de gemeente Opmeer een integriteitsschending heeft gepleegd, vult u dan het formulier volledig in. Dit formulier wordt ingevuld in het bijzijn van tenminste twee personen, namelijk de burgemeester en de gemeentesecretaris of de griffier.

Gegevens vermeende schender(s) (voor zover bekend):

Voorletters en achternaam:

Functie:

Voorletters en achternaam:

Functie:

Omschrijving situatie, incident en/of vermoeden (wees zo concreet mogelijk):

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Heeft u aangifte gedaan bij de politie?

- Nee
- Ja, bij politiebureau _____

Bij het invullen van dit formulier waren aanwezig:

_____

_____

Vul hier in welk bewijsvoering er wordt aangedragen (zoals e-mails, telefoongesprekken of getuigen):

_____

_____

_____

_____

_____

Opmerkingen:

_____

_____

_____

_____

Datum: _____

Naam melder:_____

Handtekening:

Burgemeester:_____

Handtekening:

Bij dit formulier kunnen ook bijlagen gevoegd worden, die de melding ondersteunen (bijv. schriftelijk bewijs). Voor de verdere afhandeling wordt u geïnformeerd door de burgemeester en/of gemeentesecretaris/griffier.